

د. مەسەئەتە باقی

ئىتتىح قارارى ئامالە باقی

لەسیا مەسەئەتە

سیا مەسەئەتە ئۆزگەرتىش باقى

insitut kurde de paris

اسم النائب عبد القادر الطالبي نائب
شكره

٢٥٨
رقم التسجيل
١٩٤٧/٥/٢٦

الجمهورية العراقية مجلس النواب

الدورة الانتخابية الثانية
الوضع غير الدستوري
سنة ١٩٤٧

البريد
١٩٤٧

اسم النائب السيد عبد القادر
شكره

رقم الهوية ٢٩
تاريخها ١٩٤٦/٧/٢٧

مجلس النواب الجمهورية العراقية

الدورة الانتخابية الرابعة عشرة

١٩٤٦

رئيس مجلس النواب

ژباړنې خوږې و له پامه کوي دا ، گڼ ليدنه له نوکته کافي
به سر زحمانه وه بود و نه مه ته زما سر په هاده ي
کو کورته وه نوکته کافي بود .

له ره دوستي سياسي نه ، له بهر نه وه ي به درزي
ته به ي ماري (هوا) دا هاده پمان بود ، کوانيم
شتمه له بابته کورده په زوره ي و سياسي به ده بجه به
پس هاري فوئنده واري به پريته . به لدم هاوه به کن
زور هاده ي شي هيبه له بلای و شي هيبه براه و
شي هيبه زاري خوږې و سعيد قواز و شي هيبه فلان
خانه قا و کاله ي هادي محمود و کاله زياري هه تاغا غفوري
... هت بود ، و در هيبه هاده ي بتر صدي و له ره به
نوکته باز به دوستايه ي له گه کن را به پيدا کور بود . له هه مور
نه و دوستي و هاده مانه ي شتمه ي زور که مي کن به شي
ما به و ، له ژباړنې خوږې را ته هادي کو کورنه وه ي
نوکته کوچه لاريه ي و سياسي به کافي نه کرا ديستا زور که ماني
له بهر هار هون ، له بهر نه وه نه م نا حيله . چوکه ره نکه
وه کور د لوږه به له له ده لبا پيس ، به لدم وه کور ده لين
پريني رڼا به کن دور له به کم هه لعا ووره ده سي ي
که کات . به لو هيبه نه مه يسي بيسته به کم هه لعا وري
ده پريني بلمه ي و ته فوئسي و نوکته کافي شي قادر
له گه کن داري کن بوور دن له بابته کم و کورتي
به ده ، سياسي هه مور نه دانه ي که هه ندي له نوکته کوانيم
کن پستون ربه بابته ي شي هيبه کوري شي قادر .

د بهر ميم له بلاني

شیخ قادری طالبانی (سیا منصور)

شیخ قادری طالبانی کہ بہ شیخ قادری سیا منصور
نا سزاوہ ، گوہری شیخ عبدالوہاب گوہری شیخ قادری گوہری
شیخ حسین گوہری شیخ احمدی طالبان گوہری عبدالحمودی
زہ نلہ نہ گوہری یوسف ناغای زہ نلہ نہ نہ ، نازناوی سیا منصور
لہ دینی سیا منصور وہ کہ دہ کویتہ با سوری رڈر کہ لڈتہ
کر کوکہ وہ وہ رگر تودہ .

شیخ حسین با بڑہ گہ درہی شیخ قادر لہ سہر
فہ رمودہ ہی ہری تہ ریتہ تی قادری طالبانی شیخ عبدالرحمانی
رئی ، پو رابہ ری ثابینہ ہودہ تہ دینی (بادہ وا) ، لکھر
دہ گو گہ لڈتہ لہ طالبانہ کان ، نہ دہ کافی بہ شوہنے گوزہ راند
لہ دینہ ہی دہ و در پشہ ناہیہ کی (لہ بلوف) ی نریہی شاری
کر کوکہ ہیکہ لودن و شیخ قادری لہ دینی سیا منصور دا
تیا .

بہ رہی شیخ حسین ، زور بہ بیان نہ دہ متہ لڈتہ نہ و تودہ
نہ یس سا فانیان و بیان دہ سیر نہ کردہ بود ، لہ بہ نہ دہ
شیخ قادر نہ لہ تہ نہ لہ دہ متہ لڈتہ و تی سا فانی ، بہ لکو
لہ ہونیدہ داریس کچھ بہ تی بود . بہ لکم تم مودتہ
کم خہ ہونیدہ وار و دہ سی نہ پویشتو وہ ، لہ بہر زیرہ تی و
بلکہ تی پو تہ وہ دہ تیا لہ زور و لکھ مود دیوہ فانیان
رڈر شہیدان دا داندیتہ ، لہ را سیتسا تہ و ہیکہ بہ ی

بوت که سی هونگ هونگ نه کردوه و له که مور به جلیبده را
 زیاری و سرنجی به جلیبیانی را کیتاوه ،
 نایا نهم زیره کی و بلیم تی به ی له کویتوه وه رگرتوود
 نهم که مور نوکته جوان و سر خانایه و نه و بیرو باوه پره
 سیاه و نیشمان به روه رهی هون له فایلیا به کی تی
 ده سته لادن و بی ساغان و له ریایه کی بچولک و بی بیستی
 وه کوود سیاه مهور به ده ست لکیتاوه .

سیاه مهور وه نه بی ته نه ناوی دتی به کی بچولک
 بارتنگاری کدکوله تنه ، به لکن ناوی نیشلیکی کوردینه له
 ده ورد به ری نهم لختی به را نه ریایه به رزاری و کشتو کالین .
 شیخ قادر که له خداتی را شیخ وهعبی باوکی و
 شیخ هاری باهری ، به که له و به جوژیکی ماسادی به ده سنی شیخ
 محمدی نه زراوای حامی کوشلین و شیخ قادر به بی باوکی و
 به بی کوزه ران ثریانیک زور ناخوتی و کشتو کالین برده مهر .
 نهم ثریان به سر له که به له به جی به خه ی له مهر به سر
 به رده رده و وره دتی کتتوره ، طالب رده به له ، به وس
 نه رویتوه و که ترا ریشی کرد بوووه حایه ی نوکته . بو نمونه
 بوژنیک شیخ محمود هفیدی نه سر له عالی شیخ هسی طالبانی
 له که له شیخ قادر به له ده لکن و ناچه کوری شیخ قادرین
 هه ریای خزه گلوزاری بووه . شیخ قادر قه له و ناچه کوری
 لدواز بود . شیخ محمود لیتی ده بریست و ده لیت : " شیخ قادر
 نهم ناچی به هدیه و خه رغانی بقی ده که بیت ؟ " ، " خوربان
 کور به " ، " نه ی هون و اتوو قه له و نه و لدواز ؟ " ،

« قوربان نه و له عالی خوتان ده له ده ریفته و من له عالی
خه له . »

سا حضور .. دئی به کی حوله ، که له سه ر ته بلوسکه
به که له یواری به تنی قولدایه . له خوی نه و به سدا
نژادیک ناسان له توای به رد و تاویرا ده کو تو له
ماریک به حال ده بیتریت . نه جه خوارده ده له که خود
گمان له بهری هم دئی به به . نینسان و به شه وولای و
نازهل و بالدار بو خوارده ده و که خود کاروباریک هم
ناو ده بان که به . زمان دئی که له تاریکی و پروشنی شه به تی
له بیته نه وهی نازهل و وولای نه و نزه ناو ده بان لی بسته ورتی .
که ر که به به کوننه و گو نزه ده ده خزیته خواره و له یانی
ناو پر کردن ، به کو تی خواریمانه ده به که زار یا عله
سه رده که دن . کت ده بیته که د ناو ده که به بیشتی خوارده ده و
سه شکه زه نین و که به شوشتی هیست لیغان بکات . نه که ر
پرسوار تکیسی راوای که حوله ناو ده بکات ، به ناچارسی بو ی
دینن ، به لقم ره کوو بیلتی « ده به سه ، له ناو ده دانی به وه
هاوی لیده را بارو بیست ؟ »

حالی شی قادریت و ده کو حالتی که خود دانستوانی
نه و که ریجه بریتیه له که نه زوورکی له خست و قوی دروست
کراو ، به بیستی بیوستی خود نازهل وولایغان و له بیته وه
زوورکی دریکدی به دو که ل به شی که لگدا و و تاریک

که ته نیا له چه ند کونه باجه ی پروی ته حاله و ترو سکه ی
 ادناگی ونزه با بیگی بو دیتا . ثم زدره حالی ناغاله
 حالی بو تیاران هیا ده فاته ده . له ولسته ده به ده یان
 کویستی لدری یی چه کان ، به کولدی ته سک و کوه له
 زبل دا بلسد بو وده ته ده ، که وریمه نیگی ناخوستی ثریانی
 ثم دی به ده فاته به ره هار .

له زور به ی دیوا خانانی ناغایان ، ده نیی ده سکو هاوه نی
 قاره کوتان له بیتریت و به ده یان بیادانی دم سی دی پرو
 ده که نه دیوا خانان به لدم له به ر ده س کوری شیخ قادر ، ره له
 سروه له دیوا خانانی به ده نویتا . به لدم شیخ قادر خوی
 له چه به ری ثم ثریانه وو شکه هم تار نه ده دا و زور به ی
 ثریانی له دیوا خانانی شاری شاری کوه کوله پاره بوارد و
 خوی ره به بیانه نادی سیاه عه داران و رو شیندان و
 له گه ل نه و نه فوسنه دریم خوی له ناویان دا به عه ریب
 نه ده زانی . که م قویفنده مراری به دا

زه وی و زاری ده عه کانی ثم دی به ، نه که ته نیا
 له زاری و که ساس به هر بو تیارانی ثم دی به را کیتا بود ،
 به لکو به هر فاجیلای شیخ قادر سینه را ده کوو خاری
 ههوت هر نا بلو ته ی ده را وسله ژ هه زاری له کولتانی
 نه ده کوو وه وه ، به لدم هار چی به به عه یسی شکور ، له عه نویتا
 رالده بنگه . ده کوو تورک ده لیتا : " یا بو گو دردی
 هکه ی یان بو کویده ن کوچه یی - یان ده بیتا نه ده رده
 حیثیت یان له دی به بار که ییت . " به لدم بار بو کوی ۹

دئی به له ، نه کهر باه نه نارینه خاوتی ، نه خوتایانه نه نه خوتخانه ،
 نه نا مه لایه کی نوره شخه خوینده دار به ولده خوینده داری تندا
 نه تنه ، و نرد سکه ی رډ شیری به له وه کو مه لا خورشیدی سپانهور
 و لکونه رعه ندی محمد عارف پروناکی ناکاته ده ، خوکه نه داینی رتی
 به بی دین و لهر به که رورده کاته سپانیه که خوتایانه
 خوی له دتیانه بزگار ده کات و پروده کاته دوتیا به کی
 فراوان که حیی لکونه ر و رډ شیری تندا ببینه ده . له و
 خوینده داری و لکونه ری که شته ، وه کوو "بینه دوزه که ی
 عه فه له" که من له لم پرو شیری و لکونه ر ناکاته ده و له
 ده سی که شاری که له دین . به لدم شیخ قادر له نتوان
 دود به ردی تاشرا بود ، نه که ر به مضور به بی دینیت ،
 گوزه اونی له سر نه ده به و بو کوئی بریدت پر نه که ر
 له سپا مضور ده قسینه ده ، نه م دئی به . چوکه هیکای
 نه م که مود زیره کی به مکه ناسته . له به ر نه ده عالی له
 سپا مضور بود به لدم زور به کی زبانی له شاره کانی کوردستان
 رده بود و له که ل سپا سه تمه داران تر پرو شیریان را
 خوی له وان به که مرنه ده زانی .
 شیخ قادر زور جار له دیوانهانی شیخ حبیب لابلانی
 ده بنرا . شیخ حبیب بیوانکی خوشه سره ن و سه فی و
 هه خوش بود ، جمله له هیکای گو مه لایه تی خوی که کوپی
 شیخ علی بود ، حاوه به له قازی که کوله و نه زانی محطی
 داعه زربنده ر (المجن القاسیه) بود و له یاشان بود خوره
 سه ره له شاره وانی که کوله ، هیکای دیوانهانی هیکای به له

گرتنی سیاسته دارن د رؤسفران و کار به ده ستانان بود .
 که و مور توینتی شیخ قادری ده شاندر . که ره لم
 دیواخانه را ، رؤسفری که که ل فخر عانده ی که تگری
 د توهی عراق ، هنرال بدر صدقی به یز کرد . تا اده به
 که بدر صدقی له سالتی ۱۹۳۶ کلوصحقی به کلاویری که که ل
 " حاجه الزهالی " و به کلاوکاری که که ل حکمت سلمان .
 حکومتی باسی الهاسی رؤفاندر و حکومتی به سوئی حکمت
 دانا ، شیخ قادرستی کرده نویندر (نانی) که کوله . به لقم
 نوم حکومتی ته با سالتی فایه ندر ، چونته چه ندر که غنری
 عراقی به کاندای کنگره کان له موصل بدر صدقی بان برقرار
 کرد و که ل له لایه عراقی بدر خانه به دیواخانه و شیخ
 قادرستی له ره سالتی به ندری به سن که و ت . و اده
 رؤسفری شیخ قادر که که ل بدر صدقی سه ره تای شریانی
 سیاستی بود .

له و ناده به زره که م نوکته با زنی تر به نوه ی
 له که ل شیخ قادر ده را ، که و ت شیخ حسیبی کابلانی بود
 که له و سه ره مه را به رتوه به ری نا حیه (خیره حین) برر . به لقم
 شیخ قادر نویسی شیخ حسیبی به کونور نه ده زانی . له
 بگره و به رده ی که روکیان ، ده هله لای شیخ حسیبی بو
 نه وهی زره کی که روکیان هه له نیکی و شیخ قادر ده لای
 " من زره کی شیخ حسیب ده سه لیکنم ، به لقم زره کی
 نه و کونور نه . چونته نه د کوری شیخ علی به که بیا و تکی
 دانا به ، من کوری شیخ و لجام که بیا و تکی نه خوننده واری

به سرخان بود . با پیری که دیشتی عبدالرحمانه که ده جوده
 به خدا والی عو سمانی تا کو سار و هکله ی خالص ده کاتیه پیری به
 مع با پیرم دیشتی لکاری به ، که بیابونی ریوانه به رول و
 که ترا سه ر که ران بود ، حای که دیشتی ره زایه که ناوبانکه
 زیره کی و بلغمی و شاعری له که خود دولتانه ده پیره ده ،
 حای من دیشتی محمدی نه زراویه ، به گو لکه به له بادوله د
 با پیری کوشی . نه و له دیوا فانی ته کیه ی طالبای ککوله و
 له تازی دانا و که دببان به ر و ده ده بوه ، مع له بنوی
 بو تیار و سوان و طوانی نه خوینده داری میا منصور ، به و بندان
 زیره کی که و کونه ره بان من ؟ « کیر دیشتی جیب
 به راجه ر زیره کی و بلغمی مرو چینی و ایلته چی با ده کتیه
 « به و بجام زیره کی تو کونه ره »

بنه حاله ی طالبانی

قدحور ناسه به ناوبانگی کورد امین زکی به گه
 بنجینه ی هم بنه حاله یه ده بانه سر دایشتوانی ناویه ی
 سورداسه که ده که دینه پروژ ناوی با کوری شاری سولهای
 به لقم دا دیاره هم با و پره ایجه زکی به له له وه وه
 ها توره که (سه لا محمود) ی با پیره گه دره ی طالبانیه کان
 که له سه ر یبازی « قاری » له و نادیه یه را ر به ری ده کرد
 که ر به ری هم یبازره ی له ناویه ی سورداسه له سه ر
 ده سنی دیشتی اهدی له کوری که به به کتیه له کوره زکافی

شیخ عبدالقادر که یلانی ناسزاده ده ریگر توده لاهوتی بود
 و گوپرستانی له ریسی سوزدنه . بسلمتم
 که ندیک ده لین بخینه ی لابلاننه کان ده هینه
 سر به گزاده کانی ناده ی (قره داغ) هونله یوسف ناغای
 باوکی مهلا محمود قانعای قره داغ بود . راسته یوسف ناغا
 قانعای قره داغ بود ، به لدم یوسف ناغا نزد لکم ظنم و
 لکم زوای قریسجایی زه ننگنه بود و له سه رده ی چیدنینی
 چرسجایی له لایه ن نه وه ده گراوه به قانعای و مهلا محمودی
 له ر له قره داغ که توده ته دویاوه . به لدم چیدنینی چرسجایی
 له یاس کویله روی هوئی و دوو به رده کی کویرای
 و ده مهلا لدری چرسجایی (به به) ، خراوه ته سر لکم رجوع
 چیدنینی به به وه ، و مهلا محمود بیست ده گه ریته وه بوئی
 ناده ی زه ننگنه که له که در دوو لیواری رو باری ناده
 سی ، له پایی قره داغ ده تالو نریکی شای کنری به ، لکم
 ناده ی به دا و له شای تری کوردوستای خوشنده داری
 شریعتی بیسوی ده بانه سر دده گه ریته وه ریسی
 (رضان ماکله) و له سلطه و له سه ر قهرطانی شیخ اگری
 لاکوری ده سی ده کاته ربه ری ریبازی قادری . لکم ریسی به
 به (تکله) یسی ناو ده ریسی هونله ته کیه ی مهلا محمودی
 لی بود .

له م رود ده لابلاننه کان خویمان به ترو به کی
 نیان زه ننگنه ده زانی و ره سه نی خویمان ده به نه سه ری بایرانی
 چرسجایی زه ننگنه .
 چرسجایی له لایه ن کار به ده ستای حکومتی عوسجانی

به ده ششگانه ده گرا، هونته له و سه رده مه دانه
 حاله ی (به به) له ناوچه ی (سه رگه) ی کوردوستانی ئیران دا
 سه ریان به بزرگدووره وه و حکومتی ئیرانیت له دزی عوسمانی
 به کانه شگری نه ها نه دانیان ده گرا. به لدم جدای به به
 به پریله که دتی له که ل حکومتی عوسمانی له ناوچه ی سه لده لاله
 و له و دلیته ی فرادان جرنیشی ربابان) یان دا بزراند و کیر
 مه حیا ی له لای حکومتی عوسمانی نه و بایه قه ی نه ها
 که ره نله جه لده محمود کوری یوسف ناغا کوری روسم ناغا بود
 به لدم ناویشانی مه لایه تی به سه ر ناغای دا نزال بود و
 که زده ته وه ناوچه ی سورداسی .

مه لده محمود دوو کوری که بود ، شیخ احمد که بود یوسف

نیشی یابینی شیخ محمود باوکی و شیخ حسین که کوری نه بود .
 له پیر هاله به سوی شیخانی بزنجی و جدای به به ، شیخ احمد ناوچه ی
 سورداسی به جی دلیت و دینه دیتی (طالبا ن) ی نزیکی شه چه حال و
 له وی ده سی دکاته ئیرسانی یابینی ، شیخ احمدی وه کور مه لده
 محمودی باوکی که م شیخانی سوزی ره دوشت و لکم زانایه کی زانباری
 نیلا ی بود . نه م شیخ احمد یانز کوری که بود ، نه حانه ؛
 شیخ عبدالرحمن و شیخ عبدالغفور و شیخ عبدالکریم و شیخ عبدالصفا و
 شیخ محی الدین و شیخ محمد صالح و شیخ حارف و شیخ عبدالعزیز و شیخ
 عبدالقادر و شیخ حسین و یانزه جینیان به خدای سروده .
 شیخ ره نزیکی طالبا ن به به کیتکه له که به سه کانی
 له بزنجی ئیرسانی یابینی خا جیلای طالبا ن ده لیت ؛

خوارده ند هه ز بکا و قعی به ندره تیکه خوی که فوشتود
 له تریگی دووره وه بوی دتی به پای خوی طاهری مقود
 له لهند و سنانه وه سه سی مانگه رتی تا خاک کی کورد و سنان
 فوای شیخ احمدی لهندی ره وان کرد تو مه لک محمود
 مه لک محمودی زه ننگه یعنی قوایی زانده می ندرسه
 له دهوری مهرقه ری که ره ده نگی باکو دیت و با مقود
 له باسی نه و نه رسته ری نه ولدی شیخ احمدی حقیقی زینت
 به عه نی وه له سوله بیان حق نشینی هه زره می داوود
 به کی باسی وه ها نه کبه ت ده می خوزه ندری و ابینی
 بندهای مهر لک زان ره عبت له قه بری والد و مولود
 به ره گه ت هودن نه وان با بینه مهر باسی نه وره جان
 فدات م نه ی نه تیجهی دوو دامانی احمد و محمود
 نه جیسانی شیخ علی نه جانی که پیری صاحب ندراد
 نه ویست ده له باولک و با پیری له زمهری نه ولیا مقود
 ره زایت له نه سه به بجه فته با بیه هونگه ته در باسی
 گوکی بیخار و به سری بیخار و ناگری بی دود
 له باسی نه وان ندرساری شیخانی طابانی که در پرتوی زاوه و
 له باسی شیخ عه ی شیخ محمد علی کوری و که ره تریانی نه ورا
 شیخ جیبی کوری و له باسی کوی دوی شیخ جیبی شیخ علی
 و له باسی شیخ عه ی شیخ یومنی کوری نیکو نظاره له مهر
 و بیازی قادری طابانی ندرساری ناپینی ده کات

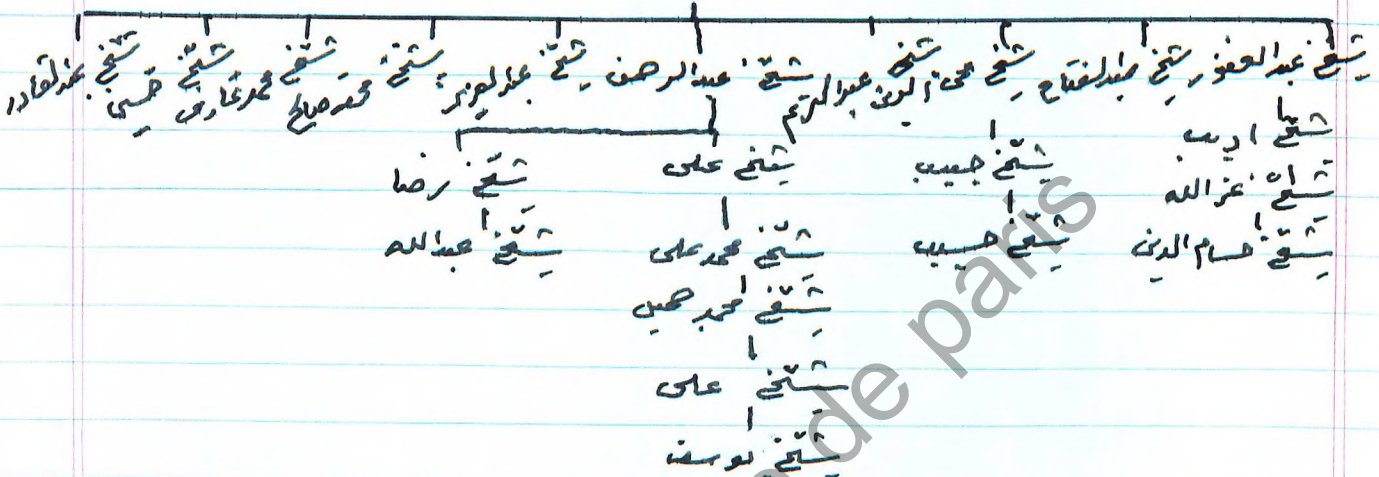
هنگه له م زینده به له لغوی بوی نه م خا جیلینا به جه ندر
 که سیکان ندرساری ناپینی کردوده له با به ته دهی نه م نه فته به

ده خزینه بیستی یاد

صدر محمودی زه ننگه نه

شیخ احمدری طباطبائی

بیره دا ، شیخ عبدالرحمن به نوی که ره وهی پر بازی قادری و
 داعه زرتنه ری راضه قفقهی پر بازی قادری طباطبائی ده شجره پریست
 نه ۳ شیخه نه که ته زها که دوره کن شاره زاه ره که ره ری
 سوختن صوره ی نوژده بهم ، به لاکو به کدکشی که که دوره
 دانا گانی ته ریعتی بیلاسی زده زرتنه ، نه م دور صغه ته
 بوده ته کهوی هتکایه کن زور به زور و دیاری بو ده رودستان
 و ته کهه طباطبائی در دست کات و ته کهه طباطبائی نه که
 ته زها کوژی ده رودستان ، به لاکویری مه لایان و زرتنه پریستی
 بو .

که لنگه که بیاره بیاسنه طای نه و سه رده بو
 نه ده ی زرتنه هتکای به زرتنه بو خویان دایستی ، ره که زری
 خویان ده بیلاسی سه ر نه وهی پیخه به ر (ص) و خویان به

« سید » ده ناسان ، ده روئای شیخ عه لیس دای
 لی ده کهن که بو له ره گه زی بنه فاله ی طابانی بکولینه و
 به لگو چیته هر نه وه ی پینه جهر ، سوی خوی لی بیت و
 بسنه کاهوتای شیخانی به رزخه ، شیخ عالی له وه لاسم دا ده لیت
 « نه گه سیدی بو به ریزی تم دونیا به بیت ، له ساین فووه
 کوه که موکورتمان نینه ، که گه ریش بو نه و دونیا بیت ، نه وه
 شیتله له نایسته خوادایه و به من ناکریت . » . بد لاسم شیخ
 قادری سیانفور نه وه یس به نوکته وه لاسم ده داته وه .
 شیخ محمودی هفسد که به کیتله له بیاه وه که ره نینیمان
 به رده ره فان کور دومان و له بیاه وه که وره فانی سیدی
 به رزخه به . له ریقای نینخواستنده خزه ایه تی له گه ل شیخ
 حبیبی طابانی که به که بابا عالی شیخ محمود زاویه تی . شیخ محمود
 بو نه وه کهم خزه ایه تی به قولی بیت ، پرورنیک جوانی شیخ
 حبیب ده بیت و شیخ قادری له وی بووه . شیخ محمود ده لیت ؛
 « شیخ حبیب ، من زور له نینخواستنده خزه ایه تی طابانی
 کولیه ته وه ، ده رکه و تروه که له ره لاسم دا ده گه رینه وه
 سوری تمام هوسین و سیدون . » . شیخ قادر دیته وه لاسم
 و ده لیت ؛ « یا شیخ گیان کات لی نه که من ، خوتان عه پیمان
 زوره تم عه به شان پتوه مه خا . »

به سه راه های سیاسی شیخ قادیانی

نه روی زانزاوره قیام روی سیاست قادیانی شیخ قادیانی سیاستمدار

له شورش سال ۱۹۴۰ دا دژی راکو که برای شیخ قادیانی ده ده صدای ده ده کات

له شورش را به که به شهری سیاستمدار ناسراوه . نوسه روی عهده

عبد الرزاق الحنفی به ناری لا التوراة الکدی ده لیت : شیخ قادیانی دژی

له شورش کانی جنرال لوتفیه هارو به شیخ قادیانی که له شورش که له شورش هندی عهده

کرد و سوبای شیخ قادیانی را کرا، و شیخ قادیانی ده ده صدای باران کرد و

چه نه مالیات سونان م نالیان کرد و شیخ قادیانی له لوتفیه و ناسراوه که ی

به شیخ قادیانی .

له شورش ۱۹۳۵ - ۱۹۳۶ ناسراوه له شورش قادیانی ناسراوه

له شورش قادیانی ناسراوه له شورش قادیانی ناسراوه

له شورش قادیانی ناسراوه له شورش قادیانی ناسراوه

سەر بە تاشیوی ئاغجە لۆره و رانییە لە بنەحالی سائەیی یە، بەر تۆزانی

لە سەر دەستی هۆکی عوسمانی بچیتە قوتابخانەی (ڕۆژنویس) و لە یانە

پهروه کوتیلین هەریی لە ئەستێرێ و لە کوتیلین ئەرکان هەرب وە کو ئۆزە

ئازا و زێرە لە سوپای عوسمانی جێلێ بێت و لە شەری بە کەس جێبانی دا لە

چەند شەپۆڵە دا بە ئەفسەری ئازا ناسرا . لە یانە کوتای شەپۆڵە

هۆکەتی جێبانی داوە کە هۆکەتی عوسمانی شەپۆڵە هۆکەتی

جێبانی داوە ئازا بەر هۆکەتی کە یار بە وە پێ بە عەدا

و له یاست دمه زاندي سویای عداق جوړه هم سویا به ده.
 بگر صدقی له دوو پروازی به بازی دا ، ده کوو خه زمانه
 نیای هه لکه نو ده رکه وت ، به که میان له شپری رزی عار
 سمونی تا سوری که به کانی یقظیزه کان داوی نیشمانی
 نه زاری یان له کوردستانی را ده کرد ، که له راستی را یقظیزه کان
 ده یا نویستی هه ند دوو به ده کی به له له عداق را یقظیزه و
 له قندوی را هاتوی عداق را بتوانی بو به زره ده نری خویمان
 به کاریان یسین ، دوه میان له سه رده ی کلوصتی سه رده
 وزیران (یا مینی الهامی) هه نری له عه تیاره عه رده کانی فرای
 ناده راست یاخی بودن ، و داوا له له شری دووم ، که بگر صدقی
 خه زمانه ی بود ، کرا بو کوزانده ده ی نه و یاخی بودنه
 و به نزلترین کتان چی به هی کویله کرد .
 بگر صدقی ته نا خه زمانه نیای سه بازی نه بود ، به کوو
 ده کوو یا ویسی سیاسی کوی له هوار هتوی خه زمانه ی
 له شکرله خواوانتر بود . ده کوو صطفی کمال له تورکیا
 و که زاش له ندان ، نه عیسی هادی له ده بود که روتزیه
 له روتزان بتوانی له سه رده ی به زری کلوصت را تالاف
 گوپری به کی واکت عراجتی بکاته ریتی ددلا نه نیسه و تودن
 هم تاوانه ی بو شیچی جیبی دوستی ده بریبو و که له وی
 دوستی له گه ل شیچی قادر را بته و بود بود . کلوصت
 هه ستی به م که نه و به نه به ی نتوان هم ستی یاوه
 کرد بود ، له به ر نه ده حالی شیچی جیبی خپتووه تری

حادری و پولیسکی دانستوانی که رهگی به رته کیهی ، وه کو
 نو که ریلک خزانووه دیواخان سق حسیبه وه .
 تم دگوزیهی بکر صدقی ته نهی به له شکر بیک به ته نهی
 نه ده هکته دی . تیویستی به شکر دی ره ستوری ره ی سیاسی
 به اطان بود ، له واطته را ده سته به له له یتیمان به رود واری
 عه ره به له به غذا به ناوی " جماعت الراهلی " به کمان گرتور ،
 به کیک له بیاره سیاسی نهی تم چه جامعه ته حکمت سلیمان بود
 که دوسته کی تابعی له که له حکمت به بکر صدقی را که بود
 و توانیان بکر قاسم که ن که حکومتی یا سنی الهامی برو خسته بند
 و حکومتی یتیمان دیوکاری داده زرین ، که بکر صدقی به
 کاره که تا حکومتی به ره روگی به حکمت سلیمان را ما
 شی قادرستی کرده تورینه به ره راهی شاری گروک .
 بکر صدقی و حکمت سلیمان به رود ره ی سیاسی یان را نه بود
 که حاجی دیوگرام به بیک صطبت بده ن ، وه کور و دیمان هاویان
 له وه بود ره ژریمتی وه کو توریکالی کالی ، دانسی ، که وه بود
 لکوی دور که دتیمان له (جماعت الراهلی) و جعفر ابو مح
 و قاسم هادری له ذراره ت ده رهین ،
 یتیمان کان به چه یازی نه بودن و له راهی له شکر
 عیران را یتیمان له ناو بردی بکر صدقی دیو خانده حکومتی
 حکمت سلیمان داده نا و تم که لیان له حوصن بو
 که لکورت و جگه له نه قه ران اصن العمری و قاسم عقود ، دور
 که منه ری گورد یتیمان به کار کهتا که عزیز یا علی و محمد خورسند
 داوردی بودن .

له یاسن پترۆر کردنی بکر صدیقی و پروفاندی وزارهتی ههکت
 سیمان ، گه لێه له واتهی ئیوهندی ماناله گه ل که و کرده دهیهی
 بکر صدیقی را که بوون خزانه به ندرخانته وه و شیخی قادرستی به کێه
 بود له واته و سالیکی به ندری له به ندرخانتهی کرکۆکه ، که له د
 سه رده هه را به ندریه کانیات له سهرزهی تاوی (الویه) را به کار
 ده ههستان ، را بیوارد .

ده لێه شیخی قادر ته هه شی به نوکته ده کرد ، له د
 کاتی نوینهی شاری کرکۆکه بود ، که و ته کیری که لویه لێه
 زور بوو و لوفهتی ، که لێه ده رسی ده بووت ؛ " بکر
 بیاریکی سه رکتته ، ئه و بێ سو به ی له تاوی ده ن و ئه هه سی
 به نر ده کیری ، لکه نه بی خه له کانی پتویستیان نه بیته ."

insitut kurde de paris

له سه ره تاوه نه و پياوه ناسراواته ي سه سا به ره كورد
 كه هاتنه يارتن هياوه ، كيريم به گه و داودر به گه و له معني
 به گه و معنن به كي حاف و شيخ عطا و شيخ محمد حبيب طاباني د
 وه سمان به گي سه ره خه ياني و فتح الله به گي ده لو ، وله ياني
 نه مان شيخ قارري سا حضور و شيخ هيني خانه قا بودن .
 وانا به ند كورن شيخ قارر له ياني ترور كورن بك هدي
 نه بوده هوي نه وه كه هوي له كار دباري سا مه ن
 بليسته ده ، به لور زور تا حوزاروي كورزيه تي بود .
 و ده ره له وينا هه سي كورزيه تي شيخ قارري سا حضور
 له حالي شيخ حبيب طاباني كه تاوه كور سالي ۱۹۳۱ هه ابري
 شيخ محموري هيد بود .

له م ساندنه دروي خرابي شيخ محمود ، روتر بلك له حالي
 شيخ حبيب ده بي و شيخ قارريش له وي ده بيت . شيخ محمود
 له ياني هاره كه ته رينك ده به دينا گله ي هه اوكاري نه كورن
 شيخ حبيب بو زكار كورن كركوكه بكان ، و هه ره كه ده ليت
 " شيخ حبيب " شيخ حبيب ده ليت ؛ " يا شيخ نه زانم جي نه ليت ،
 مه نامه به كم بو تان نار د كه تبتطوره كان بستان له كته
 كورد كورده و به هكي طو حيله زنگاي زكار كورن كركوكه
 نارت ، به لدم هه نا تان گوتان به ره نه ا و نه ناي خراب
 بود " شيخ محمود ده ليت ؛ " حن له كاتك دا نامه له هه
 هه با نام وه رگرت كار له كار تران بود و تتر زنگاي با شه كينم
 نه با بود و نه ده توي نه و هه ده كو هه د بوده و ده غاني
 بكم " ، " كه با بود مه به ريسار ينم ، هه سه تاندي

سیاهی نه و سرده مه زور وورد نه بون .
 که م که بنه د به نانه جو ده کور ده کت بد صدقیت
 هه ستنای کور زایه تی که بود و دوستی شیخ قادر بود ، نه و
 هه ستهی به رونز له یرد با و پوری شیخ قادر را ده رده هت .
 که دا بود شیخ قادر ته نه با و پوری نوکته باز نه بود ، به لکو
 سیاه مه داری نوکته باز بود و ته نه مه مه یسی نه بود ، به لکو
 سیاه مه داری کورد بود و تاوه کور دا خانه دهی باری کهوا
 که رحایه ده ده ساله ۱۹۹۷ دا ریستخزادی باری کهوا که به نادی
 "باه تی کهوای نازار" له کو بونه ده به له که ره کی "قوره" ی
 گرگوکه که شیخ قادری سیاه حضور و شیخ حسین خانه قا و شیخ عطا
 طالبانی و شیخ عبدالکریم شیخ اسعد طالبانی و ماقومنا محمد قروه زانی
 به شیربان تندا کرد بود بی باری که گوه شاننده وه یان را .
 شیخ قادر که نه ندای باری کهوا بود زور جار له گهل
 شیخ حسین خانه قا و قدم امین پروانزری و نه غه زانی تری کورد
 که نه ندای بون ، کو ره بوده وه و جی پی پی که مووان بود .

صیوا و کیتسه ی میله تانی کوردوستان

له کوردوستان دا ، جگه له کورد که زۆر به ی زینتوانی
 کهندی میله تانی تری که له کۆنوه ده ترین ؛ له خانه تورکمان
 نا سوری دهللی و عه ره بی ، نه طانه وه نه ی به نه ی له
 نا و هه یی کوردوستان ترین ، له کهندی شاردو شاد جگه ی
 کوردوستان له که له کورد دا ده ترین ، به یی نه و ژمارانه ی
 که درو ته نه (عصبه اللحم) ، رایشوانی کوردوستان با شور
 که به ولیدی حوصل نا و ده برا ، به هوروی هواره وه بود .
 ژماره تورک ژماره ی یسینه ژماره ی عوف

کورد	۵۶۴۸۳.	۷۷۶۷۷	۷۷۶۷۷
ترکمان	۱۴۶۹۶.	۶۵۸۹۳	۳۸۶۵۷
عه ره	۲۲۷۱.	۱۸۵۷۹۲	۱۶۶۹۴۱

نه و شاردی که کورد و تورکمانی تندا ترین ،
 که لیر و نیتان ۳۵ ؛ ۱ ، کورک ۷ ؛ ۱ ، که روا
 له آلتون کوری و مذاقوت و طوز و کفری و قره تبه .
 به درینای خردو که کیتسه به له له نتوان کورد و تورکمان
 رووی نه ووه ، به لقم له ده دری خلوصه ی موسمانی ،
 له به ر زینتی زوبان تو له کاروباری خلوصه ت دا تورکمان
 تر یی ده هست و له باش دا عه تراندی خلوصه ی عدان ،
 له نتوان او شیندانی کور و باز ژمارانی کورد و تورکمان
 که تدی گره د کیتسه اودی دا ، و زۆر به ی خه لق
 له و بر و به رانی به ی کار به ستانی تورکیا ده سنی له وهر

نه وې، ځينې باجانې و پسته ندي به شخه قارره و
 كه بود، دوه بهرې نوان كورد و توركان له شاري كږې بود.
 له سالتې سرې دوه مې هنان، بازرگاني هره قلمه
 نه له تنه له شاري كږې به لكو له سه لاسه رې علف راكز
 بود بلوچ بود، شاري كږې شاريكي دوكانداري و بازرگانيه.
 زور به ي دښتوانې دوكاندار و به كږې و خردشتم و آلوگوري
 كوتانې و به كږې هاكشتوگان و حه راري بود. به لقم له سالتې
 شه را، كوتانې هه زور كږې بود و زور به ي دوكانداري
 كورد و توركان به ره و كه شاري ده رږو شتم، ته نه خرد شتمې
 قاهانې كه ندي كوتانې له ستوري پټان به ده مته و هابود.
 بازرگانانې كورد، كه تږ به يان نه ندي پارتې لخوا بودن،
 به كهوي سه ره له عه شرواني كوردي نه ندي لخوا، رږكاي
 قاهانېان، نو سوگه رږكاي بود، به لقم توركانه كان نه له ته نه
 لقم سوگه ره يان نه بود، به لكو كارواني قاهانېان به هاندې
 بازرگانانې كورده ده، له رږكاي تود شتمې كالتت ده بود. توركانه كان
 به كږې به كې بازرگاني به ناري «برلكه بخاره ي» را نابود.
 لقم بارو دوه بود، كهوي ددز خا به خا به كې كزلك له
 نوانيان را.

كه ندي له دښتوانې لخوا به سه رزي نه بودن، له رانه
 شخه علفې طابانې و شخه محمد نجيبې طابانې و حاو شتمې محمد خرمه رږي.
 و پريان له وه ده كرده ده، كه رږكاي به كې هاره سه رږكردن، نو
 نه به بدوزنه وه و دگنيانې بده نه توركانه كان كه نه لخوا
 و نه كورد ددز خا به تيان له گه ليان راينه - و پريان را.

هه‌ند بیاویکی به ده‌سه‌لانی و ناسودی یاری کجوا، له‌کوسه
 کۆبوته‌وه‌یه‌کی که‌ردولای ئەم دنیای به‌بده‌نه‌تورکمانه‌کان
 و بی‌یار دراکه‌سه‌له‌لایه‌ن کرم‌به‌کله‌و‌دادور به‌کی‌جافی و
 شیخ‌عطا و شیخ‌محمدنجیبی‌لایانی و هه‌ه‌ه‌ی‌علی‌ئاغای‌زنگنه‌و
 و احمد به‌کی‌بابانی و شیخ‌قادی‌سیا‌منصوره‌بیرتی .
 له‌روژێکی‌که‌ینی که‌گورد‌تورکمان له‌سێ‌ها‌نجانه‌ی
 سه‌ربانزای کفری بکرا‌د‌ده‌نیستی، ئەم‌به‌گیتی و دنیای به
 درایه‌تورکمانه‌کان و نه‌و‌کێته‌یه‌له‌نیوانیان‌نه‌ها .
 هه‌ر‌ه‌بێته‌سوقینیم له‌توان‌دوکانداری که‌ردولای که‌ه‌بوو
 به‌لایم ئا‌غایان و رو‌شیرانی کجوا‌لایه‌ی‌کری که‌سه‌نه‌بودن و
 که‌جیته‌دوستیا له‌گه‌ر‌تورکمانه‌کان بته‌وتر ده‌کرد .

insitut kurde

شیخ قادر و کوریش لاین

"کوریش لاین" به گفته بود که نهفته این گه وریه
 زانباری (الاستیسیته) ی به رتباتی له عیدان را و به سائله ها
 به ناوی سه ره له سوره حافی زه و یوزار لریش سویه
 حقوق الاراضی) له عیدان کوردوستان را کاری کرد و شماره نری
 زور به ی گم و گرفتگی کوردوستان بود بود. هر له م ریگا به ده
 پیوه نری دوستی و دوشمنی له گه ل زور به ی سه ره له
 عه شیره تانی کورد را به یاد کرد بود. کم نه سه ره زانباری
 کوردی به کی هاکی ده نری و زوریش زیمه له بود و ده شغری
 سورد به کی بلکه نیی و زیان له کی بدت، نه سه ده پوره
 هدی باده و به زده به کی زور و دوشمنی له نتوان کوردان را
 نه م کوریش لاین، له پائی شستی هادی رسید
 عالی گه یونی و هیتر بوونه ده ی له شری به رتباتی له
 عیدان را، به نظاره به ناوی برس نیگه ری سیاسی هندی
 سوبای به رتباتی، گراه هاکی سیاسی کوردوستان و باره های
 له شاری گروکه دانای.

شیخ قادری سیاسی منصور، ده کورد زور به ی ناغایانی
 هوکلداری کورد نایبادی له گه ل لاین به یاد کرد بود و
 لاینی زیره کی و نوکته بازی شیخ قادری ده زانی.
 اوزریک شیخ قادر و شیخ هیسی طابانی ده چنه لای
 کوریش لاین، ولاین لینی ده برستی؛ "شیخ قادر که ری
 نه که یی هاری نه م کسیره به آزه ناکه یی، به ایی تور

هی بکته بی ؟ " شیخ قادر به کاتبه ر ده لیت " بریاری
 شویته بدون له تمه لمانیا و لهه مویان ده هغه گرای به کتر
 و هسار به کی ده که ویت . " لهین رقی له سید احمدی فاکها
 خانه قا بود ، هونله سید احمد له شورسی . ۱۹۰۰ عیداتی کتوه ندری
 له که ل جعفر هلی ابوتمن بهیدا کورد و له دژی کتونه فان
 بر دیا فاندی ده کرد . له ده لای شیخ قادر را ده لیت " برست
 نه که ی به لایم بیویتی به سید احمدی که به بو فستنه
 کردن . "

که لیت له هوتیاری کورد نه یانده زانی لای کوردی
 نه زانفتا و به هلی ونا هتی حافی نه طانی ده دایه ثانیان ،
 روتنیک جه نه هوتیاری به دباری سه ریه ده وه ستاودن
 و نه ویته خه ریکی خویشانه وی که ندی به لکه ناهلی حولکاپه
 بود . به کتک له هوتیاری ده لیت : " نای یساکوته کتک
 نه ده یقه ته وچی سه ری و هه ژکی شینته نادی ده ی ! " لای
 به ی " نه وهی سه ر که بیریته ده لیت : " یوح بار کیم کوتوده ؟ "

هوئی لگدانی سوری جملانی

ادرتیہ شیخ قادر و شیخ طایب شیخ حمید طابانی قوای
 شیخ طایب خانی طابانی دہن کہ بہ شیخ خایق بارہ و ناسر بود
 شیخ خایق کوری شیخ قادری بارہ و بود کہ لہ شہرہ شعبہ
 لہ دژی بندیکڑہ کان تھا شہ لید بود . ہم شیخ خایقہ بیاروی زور
 سخی و حیوان دوست بود ، دھروا بہ زور خوری ناری
 دہر لکھا بود . بہ رھیلہ دینت ، شیخ خایق دہ لیت : کہ عہ بہتہ
 کی تہ کات . چھی رکتی ترسی و لہ نہ عامریک سہ برین .
 نیوارہ بو شام خوار دینا زور و گوشتی زور دینت ، شیخ
 خایق بہ کمر لہ کی لاقہ مریتا و گردگہ گوشت دہا و
 شیخ قادری سہری دہ کات ، شیخ خایق دہ ریت ، " شیخ
 قادر بہ رای تور ہم شہری جہا نہ بو لہ لگداس ؟ " .
 شیخ قادر لہ دہ لام را : " بندیکڑہ دہ بویست و کور تور لہ موجود
 سہ شیک فوئی بیخوات و نہ وینتہ مینان قبول نہ لرا و لیتیان
 بودہ شہر ، " .

ہہ کہ شیک زبانت بدزیت با شہر دہ شریک

شیخ طایب شیخ حمید طابانی ، لہ رچہ نیک لہ
 گوزہ زانی حال فدالی در یعنی نہ دہ کرد ، بہ لڈم شہری
 کوری گہ درہی لہ بود دھر کہ سہ دہ بویست بو دھاتوی
 فوئی شیکہ سنٹہ چہ بہ کہ وہ کہ چھی کورہ نا غایا لہ
 کتو کال بہ دلووہ لہ رکارتی تری بہ شوروی دہ زانی .
 لہ دولای گہ جہان را نہ دھنٹا یہ ی کہ بہ رھہ چھی

کَسَوَکَالِيَانِ لِيْ كَوَدَه كَرْدَه دِه بَئِيَّانِ دِه وَوَتَه جِيّ خَه رَعَانِي
 کوراني سِيّجِي طَالِبِ خَه رَعَانِيَانِ لِه دِه وَوَدَه بَه رِي خَه رَعَانِي بَاوَلِيَانِ
 رَا دِه نَا. بِيئَوَعَانِ خَه رَعَانِي سِيّجِي گَه وَوَه لِه لَه حُوو گَه وَوَه تَه
 بِيئَر لَه رَه (قَرَجَه) وَ رَا بَا خَوَا) وَ شَه نَه بَا دَا وَ (بِهَنَم) دَا
 بَه شَه وَ لِه خَه رَعَانِي بَاوَلِيَانِ رَا دِه کَسَا يَه خَه رَعَانِي خَوِيَانِي
 لِه خَه رَعَانِي لَه لَگَرِي رَا خَه رَعَانِي تَه دَانِ يَه لِه وَ بِيئِي بَه رِي
 کَه يَه خَه رَعَانِي سِيّجِي طَالِبِ يَه کَه وَ بِيئِي . سَا يِيئَه وَ دَوو
 سِيّجِي ، بَه سَر سَوَر مَادِي ، " سَبْحَانَ اللّٰه " خَوِي يَه لَه گَه تَه لَوِي
 دِه رَه وَوَتَه تَه سَر کَارِي سَبْحَانَ اللّٰه يَه کَارِي " عِبْدَ اللّٰهِ " يَه ،
 حَوِيئَه نَه لِه لِه خَه رَعَانِي رَا بَه لَوُو لِه (عَه عَار) يَه رَا
 لَه رَه کَه م دِه بُوو .

اَوْتَرِيئَه دِه هِيئَه لِي سِيّجِي قَادَر وَ حَالِي خَوِي يَوُو
 دِه گَرِيئَه وَوَه : " نَا زَانَم جِي بَلَم ، تَرَن وَضَائِ وَ سَعِيَانِ وَ
 نَوُو گَه ر لَه حُوو يَلَم دِه دَرَن نَا زَانَم جِي بَلَم ؟ " سِيّجِي قَادَر
 لِه وَه لَم رَا : " لَه جِي جَارَه تَن يَه لِه وَه بَه وَ لَدَوَه تَوِيئَه
 لِه حَالِي خَوِي بَدَرِيئَه ، لَه رَه کَه سَه زَرَرَتَر بَدَرِيئَه لِه وَوِي
 تَرِي بَا شَر دِه تَرِيئَه ! "

دِيئِي خَه رَعَانِي

دِيئِي خَه رَعَانِي دِه کَه وَئَه يَرُوژ لَه لَوِي ظَاهِي يَه قَرَه حِن
 رَلِيئِيئِي . تَه م دِيئِي يَه زَه وَ يَوُو زَارِيئِي يَارَاد وَ بَه پِيئِي لَه يَه .
 زُوژ بَه يَه زَه وَ يَوُو زَارِي تَه م دِيئِي تَه حَوَلِيئِي سِيئَه اَجَمِي خَانَه حَا
 بُوو ، بَه لَم رَا نَسَوَانِي تَه عَه يَشَرَه يَه يَرُوژ بَه يَانِيئِيئِي کَه

به که لک ره تی و یاغی ناسراون و به شیخی زه و یوزاری مولکی
 نه مان بود و تو یارستی نه مه له ده دری (مه لک احمدی
 روژ به یانی) کو بود بود نه ده و علیان به سید احمد و
 خزان نه ده را .

شیخ طالب له ده کتا رتیشوانی طابانیه کان بود و
 له به ره وهی حکومت شیخی نه کرد و نه وی شیخی
 حکومتی نه کرد و له دیهای زبانی کل) را ده مه لکت و چه کدری
 زورده بود ، وی دانا که نه گه ر نه هم دتی به له سید احمد
 برتت ، ده توانی ده حکومتی روژ به یانیه کان بکات و ده مه
 برتت هر زه و یوزاری نه دانستی . به لکم نه به گوشتی
 مه لک احمد و نه شی به تیک زنی توان "قول" و "ره عیبه"
 ی اوژ به یانی نه مه ی بو نه هوره هر و هر سامانی
 له دیهای بناری کل کو کرد بووه ره ، که مودی زیه کرتی
 کاچه هوی رتی دارکا و به رتی و که وته هر (ساجی علی)
 شیخ قادر ده لیت ؛ "ناقه رین بو زیره کی سید
 احمد ، له پیناوی دوش ضای نتوان طابانی و برتت ،
 بری کرده وه طابانی به کان له ناو به ریت ، به ماشای
 کرد شیخ طالب به یهی ناقه دتی مه گه ر دتی مه روانی
 بی بفرودیتت "

تره که که کی نه در دنیا به
 شیخ طابانی که مود سائیتت بو خونیدی
 (مه ولور ناهه) خوار دینتی زوری ده کرد و رانیشوانی

دینے خیرخان و خیرخان لابلانی تہہ درو بہرہ کو
 دہ گودہ وہ . مع لای مع ولور خون لہ مع ولور نامہ د
 شی ڈای لہ ووت کہ لہ قہرنی ناوڑا سینی ڈا نہ دہ ہور
 مع خلی کہ سہ وہ . " تہ رز لہ سہر شافی گایہ و گٹا لہ سہر
 ماسیہ و ماسی لہ سہر دہ یایہ .. " بہ لڈم لہ بہر گزی
 ہما وینوہ خویندہ ڈاری مع لہ ، پنوہ ی نویسنہ کہ ی مع ولور نامہ
 قوت لہ دہ ر خہ یقتی تہ وہ تہہ مع بہ سینی نہ ہوو گٹا لہ سہر
 ماسیہ یان ماسی لہ سہر گایہ ، چلا وہ پری پلاو و گوشتہ
 کہ یان ہوو .

نوکلہ بار ہر خوی زور کہم بہ نوکلہ ی خوی پیندہ کہ خی
 بہ لڈم شیخ قادر بو نوکلہ ی خوی پیندہ پیندای بو ی دہ کرد
 و لکھو دہ یاترائی نوکلہ پیم کی لہ یاتہ وہ یہ - ووی : "
 " ما حوستا خوت فاندو مع لہ ، پینتا پروتر بہ یانہ کاپنی
 دہ لئی ، تہم پیرہ کہ لہ کہ سہر ناگریت و لہر پروتر یہ
 پینت لہر دہہ دہ پرو خیت ، زکو پسرہ وہ با پلاو و
 گوشتہ کہ پینت . "

دې نېټه خواپرسياري هم کي لیکان .

کوردوستانې روژکه لږت له تېران ، له بهر سياسي
 وژ به کورر ، حکومت سا ، په ليدگي له صيلله تي کورد نه ده کورر؟
 و صيلله ت له که ژاري و نه خوښي و نه خوښنده واري دا ده ژبا .
 ها ونيان بو دو مړينه ده ي ده غل و دان و زستان بو کار کورن و
 بو نه ده ي که ندي پاره پاسته که دن بکله نه ده که تته کورکله و
 شوان که توکي طاباني ، له پاستن نان و سوربا خواردن
 ده که سانه وه . نه خانه پيڅه چيان نه بود ، ها ونيان ، له هم وښي
 ته که کلاسه کانيان ده کورده سه يري و کهر له مهر نه رز ده
 ده نوښتن . نه خانه که موو ده موها و که لغويلا و وچي شرد
 پيس و لولځ و رده ننگ زهر و بودن و له بهر طاندويه تي کورکاري
 اوژ نه ده نده ماندر بودن اما کو سبه ي به ياني چو هو ليشان
 ليوه نه دکات .

شخ قادر نه به ي ها و نيانه وت و ده ستا و سورکي
 تاساتي کور و ووي : " نه ترسم کينکله و صيلکرتي بزنده
 سريان و پرسياريان کي بکله يته ؟ پرسياري هم کي لږت ده که يته ؟
 به راجبه ر کام به را تور به خست را با ؟

کما فخرش ستا ليني چون نه هوي سوخته لوزي به ده با
 له ساکي ۱۹۵۹ صله تي عراقي سه رانه ر وه کور
 مه خي لي سر کوانود که لده کول و شه قاحه کافي به خدا
 به که زاران خوښي نده ران به صدان دروستي دزي
 پيس با ليزم و حکومتی کهانه پيڅه کونه به رستي دز به صيلله ت
 له چو هو لدا بودن .

حکومت ترسی له دوه به بیدا کړد که سه بازاره کابنتی لیتې
 هه لکه رښته وه و پخه پرتی میلان ، له به ر نه وه هېریتیان
 کوره سهر ته خه رانه و سه بازاره کوهان لی کراو .
 له لکه ره کی به رته کیه ی کړکوله بیارویکی پیری له هزار
 به ناوی نه هدی سوخی هېرود و کوریکې گه نخی به ناوی (هده
 لادو) هېرودو قویا خانه ی "صناع" سه بازی به وه و
 له گه لکه ده یان هادرتی ، به ناوی کوهوینستی به دوو
 سال به ندی خزانه به ندیخانه ی به فداره . نه ده گه یسته
 باوکی و به گریان له ناوی برده یستی چیسې لابلانی و له و
 کاته را سقو قادرین له وی دې نیت و نه م پروزاره ده بیست
 و ده لیتا ؟ "ثافه رین ستان ، له رویاوه هونن زانی
 له کوه لیتیکې به رته کیه ی کړکوله نه هدی سوخی له به و
 همه لدوی کوری بو کوهوینستی ده سی ده دانه !! توخوا
 سقو چیسې توو له م بن ده سه وه ده ستانی نه هدی سوخی کوری
 رای له به ؟ "

عه ره بانه ی هیران

له دیوه خانی سقو هېریتی لابلانی به لکه ده لیت ،
 " ده لینی له هر که سیک کاریکې نا شری له گه ل که تویله
 بطان ده ی له و دنیا بیگریته کوله وه " به سه ر سدی
 " سراط " را بیسه رښته وه . و بیارویکې له بود به
 له تو بازی ناسرا بود . سقو قادر ده هینه تکی بیکه ننی
 و لیتې دېر من لویې پدده که نیت ؟ که لیت ؟ " به فلان

بدره که نم ، ده بنت له روژنی حیرا ده کوو عه ره بانه ی
 "هترن چه نه لکه نتو بگرینه کوله وه و به سه سه سدی
 "سراف" را تینه رتت ! "

له له عله وه بوئنان .
 شی محمدی نه زرادا که حامی شی قادر بوو
 بیاریکی دوتنه و به لوئو شون و لووت دوتنه بود ، شی
 قادر ده لیتت ؛ "هورا شی محمدی حامی له بندا به
 له حلق دردمت کور و له باشان ویتی بکاته ئشان ،
 نه هسته له به لاتی کورت کرده وه ، به لکم له بیدی هود
 ره نویسی کورت بکاته وه . "

له عالی شی قادر که چه فیدرا
 او ژریک شی قادر و شی حسی طابانی ، بو سه رانی
 شی قادری که فید ده هته کوله بانی ، شه و شی قادر
 قیزی خوارده وه و عه تره یان بو ده ازیننه وه و ده سی
 ده که خوارده وه ، له دکاته را حه هه خانی نه حسی خدانی
 شی قادر ده کاته ژورده وه و ده لیتت ؛ "که می لکه ی
 سوی نه ولادی شی عه کی که ن عه ره ق ده فونه ؛ "
 شی قادر ده لیتت ؛ "فانم که عالی نه ولادی طان احمدی
 شی بندنه عه خانه ، ده بنت لهر نه ولادی شی عه کی
 بندا فونه وه . "

شیخ قادر و سعید قرز

سعید قرز به کینه بود له و بیاد و زیردگانی
 کورد که کهر له سه ره تایی ژبانی کاره تبه ستنی به وه
 خوی بو سقندی نینظر و هکوه تی مه له کی تهر فان کرد بو
 له بهر زیره کی و هذ منقراری بیگانه و له نویسری نویسنی
 (کاتب القوری) هوه تاگه یسه و زیری ناخو زور به
 ده سه لاتی کاروباری هکوه تی ده رده بیسه وه
 سعید قرز له کاتبی به وه بو عدیری ناخه و بو قاعقام
 بو قهمنی و باره تی ده ری عدیری گننه و زا به تی ناخو
 و عدیری گننه و له پانای وزیر کاد خله زور زور به زور
 بیسه و ه . له کاروباری ره سی را نه ترس به زیره و زور
 بو . اوژ ملک که قاعقامی قوری هه له به ده بیسه و هه
 به کی هان قورزاری باهی هکوه تی ده تی بدلام که نویسری
 زاوی لی گان . سعید قرز که گه هه ده زاننه بیسی هکنی
 هه ندر نویسه ده که هکنی و بو خالی هه هه به کی و له
 ده رگا ده رات هه به له دینه ده رگا . سعید قرز خوی و
 نویسه گان خویان ده که ته فال و ده هه ده که نه کو کورده وه
 حل و به رگی خزان بو کرده له بانرا که هه رام بریت و
 باهی هکوه تی بی بریت . هه به که گویرج ده هکنی باره
 باج ده دانه ده سی سعید قرز .

سه سعید قرز له سالی ۱۹۶۵ که له کوردوستان
 له ننه بیسی نویسی له که له سه روکی شوخی هه له مصطفی
 کوژ ده بیسه وه ، زور به پرستی له که لی را ده دوسته اولو
 به کی زاوی هه له مصطفی ده سی بوچه له ده بات به لام
 هه له مصطفی نایه لیته . هه که هه بو به هانی سعید

له به کعبه له بنه کافا بولس کوثر را دستر که لکد سا .
سعد خزانه که خضر فی کرکوه بود زور جبار
ده هاتہ ریوا فاض شیخ جیبی طابانی و له وی له گه ل
شیخ قادر نابیناری و دوستی به نداشتند بود .

شهریک دینه عالی شیخ جیب بر بار ده دن باری
بو که ر بکه . سعد خزانه ده لعت به و عورجه له سعای
دوانده ده سن که لکری چونله چه که رگ بره سیم که به .

سعد خزانه له سعای دوانده ده پروانه عالی خوی شیخ
قادر بو به یانی سعای که شتاد تیو ده هیسه رائه ی

سعد خزانه که جیبی لعی دپه ریست ؛ که ی له توکر ده سیمان
که لکد ، ده لعت ؛ " ایستا و کهر له و توه ریجه لبت " . سعد
خزانه ده لعت ؛ " نه ی توه به لیمان ته ا سعای دوانده

ده سی که لکری ؟ " شیخ قادر ده لعت ؛ " جهای کاله محمد
سعد به لکتن به لکتی تو که رجه به لعی هکده نه بو تارادی
که لکری ده به زله جان ده له یکن " وانا که دوکیان درون .

سعد خزانه که ده زری ناو هو بود ، دینه کرکوه و صوی
شیخ جیبی طابانی ده لعت . شواره له که ل شیخ قادر دین
که گه سینی بازار فی کرکوه بکون . شیخ قادر که ده گه نه

بازار حاجی توتو جو بیله که ده ط توه و سه ری لعه ده ردیفند .
سعد خزانه ده لعت ؛ " الو و سورت ده رکضاده " شیخ

قادر له ده لکم دا ؛ " عن قه زاری زور به ی دوکاندارم ،
که له گه ل ده زری به بیستی زکو دود سالیتر ناویسن
داوی قه زرم لی بکن " .

تَوْضِیْحُ قَهْرَانِ حَامِی سَعِید قَهْرَانِ بَه لَه مَوْد لَدِیَه کِه دَر
 بُو کَو کَرْدَنه وَه ی سَاخَان وَ مَوَلَا کِه لَیْمَه ی دَه کَرْد وَ بَیْه
 فَر دِیْر اَسْتِی بُو لَه تَرَانِ شَارِی سَلْمَانِ نَه بُوْر وَ لَه بَه ر
 تَه وَه دِزِی شِیْخِ مَحْمُودِی هَقِیْد وَ کُورَه تَکَانِ بُوْر ، هَه لَیْ
 سَوَلَه سَلْمَانِ فُؤُوسِیَان نَه دَه دِیْت . کِه تَوْضِیْحُ قَهْرَانِ
 کُؤُوسِی وَ یَی دَه کَان ، سَعِید قَهْرَانِ وَه زِیْرِی نَا وَ فُؤُوسِی دِه بَیْتِ
 فُؤُوسِی لَه کُؤُورِی بَر سَه ی دَه دِه بَیْتِ وَ هَه لَقِیْلَی زُؤُور دِه هَه
 بَر سَه وَ هَه فُؤُوسِی لَه دَه کَه ن . شِیْخِ قَادِرِی دِه هَقِیْدَه
 بَر سَه وَ لَه کَانِ سَه فُؤُوسِی لَه سَعِید قَهْرَانِ بَیْتِ دِه کَیْتِ ؛
 اَوَا هَه زَانَه نَه طَانَه لَه بَه ر فَاخَرِ تَوْضِیْحُ قَهْرَانِ لَه کَا تَوُوتِ ، لَه هَه حَوُ
 سَه فُؤُوسِی لَه تَوُوتِ کِه کَه ن هَوُوتِ تَرَه زِیْرِی نَا وَ فُؤُوسِی ، بَه نَا حَوُ
 تَه لَه ر تَوُوتِ بَر اِیْتِ کِه سَه فُؤُوسِی لَه تَوْضِیْحُ حَامِی نَه دَه کَرْد

لَه سَه دِه ی رَه تَرِی حَه لَه کِی ، بَه رِیْسِی وَ دِزِی لَه
 نَوَانِ کَارِی دِه سَافِی هَلَوَسَه ت بِلَاو بُوْد بُوْد وَه دِه . تَه هَه
 کِه شِیْخِ تَه وَه ی لَه تَا خَوَارِدَه مَنِی نَه فُؤُوسِی نَه فُؤُوشَانَه
 کِه کَانِیْسِی بَدِزِی .

شِیْخِ قَادِرِی نَه فُؤُوسِی دِه بَیْتِ وَ لَه نَه فُؤُوشَانَه
 دِه کِه وَ بَیْتِ . سَعِید قَهْرَانِ کِه مَقْدَرِی کِرکُوکَه بُوْد ، بَه لَانِ
 بَیْتِ هَوُوتِ بُوْ دَا تَرَه بَر دِه هِیْتَه نَه فُؤُوشَانَه بُوْ لَه وَ اَلتِ
 تَرِیْسِی شِیْخِ قَادِرِی . دِه بَیْتِ شِیْخِ قَادِرِی لَه سَه ر تَه هَقِیْدَه
 لَه بَا خِجَه کِه ی نَه فُؤُوشَانَه دَانِشْمُودَه وَ تَه وَ سِی لَه ر تَه وَ ی
 دِه هَقِیْدَه لَدِی . جِه دِکُؤُورِی بَه رِیْوَه بَه رِی نَه فُؤُوشَانَه بَا طَارِ
 تَه کَه ن وَ بَه بَه لَه دِیْت . سَعِید قَهْرَانِ دِه لَیْتِ ؛ دَاوَاتِ لَی
 تَه کَه م بَا طَارِی شِیْخِ قَادِرِی وَ بَیْتِ تَمَارِی بَلَه ن ، دِه دِکُؤُورِ
 دِه لَیْتِ تَه مَر تَه کَه یْتِ ، بَه لَدِیْم دِه بَیْتِ لَه گُؤُوشَانَه خَوَارِدِن

بارتێ بێت، شتی قادر دیتە و دەگێت: "هەنای
مەفری ئە نە فووشەکان بێرە ئەگەر سێ مانگە گونێت
هاتبێتە کەم خۆشخاتە بە نا سە قزاز فرحانی دە رگەری
بە رێوە بەری ئە فووشخانە کە دە ر دێتە -

دوو جوگەر و مەفرێتە .

دوو زینە لە حاکی شتی جیبی لایبانی یاری
ئە کەن . سە قزاز لە لای شتی قادر دە ، یارەتی دە دات
" ئە م کاغۆزە فرۆی دە و ئە و کاغۆزە کە ئە دە ، شتی قادر
دوو جوگەر لە دە سێ ر دە بێت و دە بیاتە دە . نوگەرانی
شتی جیب زوی "بە هێشی" ی کی دە کەن و ئە دشتی ئە گێت :
"بە قزاز حال بە دوو جوگەر و مەفرێتە کە قەم بە دە دە
ئێت . بێ دە ئە ئێوە ؟"

ما موری بە ر سێ خۆزان

سە قزاز مەفری یوای کە وێت دە بی جتی قادر ، نو
سە رانی دە بێتە کە وێت . سە قزاز گێت : "بە س بێت؛" شتی
قادر جیب لە بابەت و ما موری لایبانی مانگە بێتە ؟ " ئە و دە لایم
دە گێت : " دە گێت و ما موری زۆر بە یان دز و بە ر سێ خۆزان ."
سە قزاز دە گێت : " ئە گێت ئە م بوخا ئە دە نێتە ما حوارنە
بە لایم کە سە بە لگە تێانی یوای سێ کە م نێتە " شتی قادر دە گێت :
" ئە کە نزی شتە کە مە بێتە بە بە لگە نێتە . بە گێتە کە نزی
دە نزی کە مە نایبێتە ئە گە ل شتی زایجی دە کات . بە لایم یاسی
جە نە سالیگە جە نە قەدالێلیان دە بێتە و دە زانێتە چوون بووون
ما موری جە موری بە کێ کە م یاسی جە نە سالیگە جە نە خا نووبە
دە گونێت ، ئە مە ی بە لگە ی دە رتە یوای زانینی راستی بە دوو سێ ؟"

سهر قوز ده لیت ؛ « به لکو به جزی که باوکی ماده ؟ »
 و قهق قاور ده لیت ؛ « نه که باوکی که داره های سه ری داوی
 دینا ریک (نفعه) کو بیست ؟ ! »

insitut kurde de paris

شیخ قادر و ده وله زندان

اردژنگان خدزی احمد یان و قادری بری و
 شیخ حبیبی طابانی و شیخ قادر له مهر قیزی توکله
 به له ده تیرن ، له مهر دانغانی خسته ی توکله ، له گه له
 خدزی یان ده بیته بگره و به رده یان « خدزی به له سوئیک
 ناشون ده فوات : « کتشی خو به کیری هو کابینه ، خسته
 داناده « نه مه یاره نرفی لدم نیه ، یانای باغان گه
 مرد ، که نره پردی زیری تو به چی هیکیتی ، به ته تراخ
 به سمان کردن .
 شیخ حبیبی طابانی له سوئیکه کی خدزی به له تووره
 ده بیته و ده لیت : « کاشک له کندی شه رخی تو به چی
 نیتتانی ا « شیخ قادری ده لیت : « چی بکات به سزغان
 نه بووه ! »

له گه ن کاکه ی حاجی محمود
 کاکه ی حاجی محمود به کتله بوو له ده وله مه زندانی
 شاری کوی ده کات کولک و خه زکی بازرگانی بوو ، کاکه
 عالی تو توستانی کرده و دوستی به کی قووی له گه ل
 شیخ قادر ده بیته ، که شیخ قادر له نه هو سخانه به
 ته ندروستی دینه دور ، کاکه به شه رخی شیخ قادر ده
 گه لیک له دوستانی شیخ قادر بوئان خواردن ساج
 بانگ ده کات و له به ر خو شه ویستی و پرتی بو شیخ قادر
 لیستی له و یاره به ی که به شه رخی شیخ قادر ده بو
 له ام شانه خه رچی کردوه ، ده بیته ده ده صی شیخ قادر و
 و ایزو خو شه ویستی قوی بو شیخ ره رده پیتا ، شیخ قادر
 که ته حاشی لیستی که ده کات ، ده بینیت یاره به کی زوره .

که گده مستی بو سواش کوردی کاکه ی حاجی محمود وده لیت .
 " برمان مع ذم ده زانی کاکه ی حاجی محمودی دوستم
 یاد دئی عاقله . نه مده زانی یاد دئی بی عه خلیت ده توانی
 ده دله مع ند بیت . کاکه نه گه ر هم باره یی که به شه ره ی
 فنه ره بو گنوه فنه برح کرد به هومی بدائی ، سالک
 گوزه برام بیخ ده کرد ، چونله یختی تی مو قتا بح هم خوار دانه
 نین ، بتر زور سواش "

ده و له مع ند و که شاد
 هار کمان شیخ طالی شیخ حمیدی طالبانی که هزار دینار
 له بانفی زراحی خه زنده ها . که بو ده بیت نویز گرتی
 ده هسه نه ده خانه ی نه لعی طالبانی ، باره که ده خانه
 ده ستریکه و بو نه ده تور نه بیت ده نینه سر دیواری
 نه ده بیت خانه که و له ده رهونی را له بیری ده هسه . که
 له یانی نه و هه حالئی که هزار ده هسه نه دی و باره که
 ده روز سوره . شیخ طالب ده که و شه که لعی باره که ی
 به لکم نامدوز سوره و نه که خود نه به له را ده سو پر سوره
 هه بیاره که هزاره که له بار ده می شیخ حمیدی طالبانی و
 شیخ قادری بیامصور باره که ده دانه شیخ طالب و ده لیت ؛
 " خوربان مع دوز بوعه ته ده ، خوار وه کلت بی ده سیم
 بو نه سوره ، بشعره نمانه ته و ده ؛ " شیخ قادر
 ده لیت ؛ " به خوار کاردانه که ر واکه ر نه بو تبا به مانه ی
 ده کرده که هزار ، به شرم نه گه ر شیخ طالب باره ی نوی
 بوزیا به ته وه بیسی ته ده ریه وه . "

المؤمنون هلاوي والكافرون طورهت بي يون

روزيك سخي قادرى سينا مغور و سخي طالبى سخي حمدي
 طالبان و ده سته به كه له شخانى اهلپاننى ، بو تا سترته
 وهى شخانى طالبان كوانى قادر و سخي طالبان سوحى ره ز
 كه له سه رزه و نوزار كو سترته له نيويان پرووى دا ، ده هله
 رته كوانى قادر ، سخي قادر ده خوارده وه ، له به ركه وه
 كه لىك هزهى بو تا ماره ده كه ن . سخي طالب قاب
 كه تاغ نيك سابه كسيه لىك هويه وه ، « المؤمنون هلاوي »
 ده را له بنى ، له ماشا قابيك قريشكى ستر او به تور سى
 ساقه وه زنى ، سخي طالب ده به دى ده سى بو به ريت
 به لىك سخي قادر سابه كسيه لىك هويه وه و « ح
 الكافور تور سى يون » و ده سى ده كاته خواردي -

من مغدور يوم با تور مغدور نه بيت .
 شه ويك سخي قادر له حالى سخي جيب ده نويت و
 ته زبا سخي دينار شه ده بات ، سخي دينار و نوز سارى
 زور كه به كه ده هلق ، له حالى سخي جيب خزه تيارك
 به نارى زعه له چه به زره) ده نيك زور ده سى سى زه
 و سخي دينار به كه له سخي قادر ده زور ، سخي قادر
 كه ره نه كه كه ل عه له دا تها قللك تها رتا ، عه له نا عه
 زور ، سخي قادر له لىك : « كورم عه له ، هون
 نه زانم خوا به شه وه وايسى ده زانم باره كه م تور زيرونه
 به لا عه له من مغدور يوم با تور مغدور نه بيت .
 نه كه به نوز دينار سكه سگورينه وه . »

شعخ حسبی طابانی ، له یاسی کوچی رومی نوینه ری
 بهر له خان شعخ فایه فی طابانی ، شعخ فاضلی طابانی زوای
 له فیغای ده سینان نهکات . نه چه بوده ناره زوی جه نر
 خزانی طابانی وله وانه شعخ قاری سیافنور و شعخ زره نهر
 شعخ محمد و شعخ شکوری شعخ محمد و بو چه به سنی نه و سنی
 شعخ فاضل بو نوینه ریان ، ده یانه وی حکومت سی نه سین
 که شعخ هیت حاجی نه وی نیه نوینه رانته وده نیت
 پیاده قاتولان عیرون بهم کاره که لیسیت و بو انهم
 صبحسته به لدم نه و توانا کایه یان نیه خدیجی خانه وه
 بو له به غدا تا کله بلکن دارا که شعخ شکوری شعخ
 عبود ده کهن قه زریی خراجی له بانگی زریی و ور بگریت
 و نه به نه کهن ورینه به غدا . به لدم نه خانه کهجیان
 توانای نه وه یان نیه که حکومت قایل بلکن بو نه وه ی
 راوی شعخ حسب براته دوپوره

له دکاته ز اخان طابانی قوای کویلی حقوق
 بود دقالی له به غدا بود ، به لدم بانته نه خانه له دزی
 شعخ حسبی قای لها تون و له شعخ قادر ده بر سینه
 و ده لنت : " حاضه شعخ تا که ی له به غدا ده جینه نه وه ؟ "
 شعخ قادر ده لنت : " شعخ شکور سنی صه د زنیاری
 له بانگی زراجی وه رگر توده ، تا کو فلسیگی سی حاجیت
 له به غدا ده یته . "

سورشی کورد له کوردوستان شتی کتبا بود و هتتا باری
 دیموکراتی کوردوستانتی رانه عهزرا بود و کوردایه تی کتر بود بود
 و که ندی له بیاره ناسزاده کانی کوردتی بهم دوو بارته
 فه له تا ضویان بو کلار ~~فریشتی~~ خرتی ~~بهدله~~ تئوه ندریان
 له گهل گهل هم دوو بارته تیهیدا کردبوو ، به کتله له وانه
 شیخ قارری سیاحضور بود که به لکوی ددستی له گهل
 علی کمال دایرتی باری « الاتحادالدیموکری » بود بود به لام
 یهو بیدی بهم بارته نه بود و هم بچی بیروی به تی که هر
 به نوکته که رده هت .

بیا وی هاک به بیری بیا وی خرابه وه بایتت .
 هاربتیان که ندراختی سه کرده تی « الاتحادالدیموکری » هتس
 کتله له گهل علی کمال بو بیدی که ندهی بارت ده هتله بختی
 له گهل رانه ده را ، هه ندر که هتله و شیخ قارریسیان تئو ده تیت
 ده هتله بیری یانه وه . له کاتی ده من گوشتی و سوپاس
 علی کمال رود ده کاتت شیخ قارری دده گتت ؛ « شیخ قارری
 هونیت ؟ » که ویی ده گتت ؛ « نه له ده بایس بووایم به
 بیری تئوه وه تده له کام . »

هاربتی تری هتس کتله که ده بیری عالیه ده تیت بو له فال
 سه به سفت دیتت کرکوک . برام به گی نه وختی به لهوای به
 نونهیری به راه فان بودن له دیتی (توتراوا) حیوانداری بکی
 نان خورری که وره یان بو ده کاتت و شیخ قارریسیان باندک
 ده کات

هتس کتله هه گده ستی سوپاسی برام به گهل ده کاتت
 که له گهل گهل هم بیا وه نا و دارنه نایبایدی تی کردوون و

ده لیت : "من وه کورد وزیر بده قه ناکه م ، به ناو وه کورد
 خلس کته کرتی یاری " اللیخارالدستوری " قه ده که م .
 شیخ قادر که لده سنی و قه که ی ده بریت و له یاسی
 لیخوردن ده لیت ! " به برتزان ، جه ناوی وه زیر خلس
 کته ، سالقه له عه ویشی یارنزه ر بود . به ناوی خلس
 کته ی یارنزه ر هوارده هار بو دادکای فنوان طربانی و
 پاکه ی هاتنه کرکوله به له که سنده نه هوره بیری به وه ر
 که سنی بو به فد هاتنی به هوره لیدی . تبتانی نه که ر
 وه کورد خلس کته ی وزیر هاتوری و اکوی له قه کانت
 ده گرسن و نه که ریش به ناوی قه بها به ناوی خلس کته وه له اتوری
 و هوات له که له و کته ده روئینی . "

insititut kurde de paris

خواہد بود قصور کبر نه به بیست

شیخ طبیب شیخ سعدی طابانی به کتب بود له نه دهی
 شیخ عبدالهدی شیخ عبدالعزیز طابانی ، له بهر نه ده تاخانی
 رایج دیادی بود ، له خدائی را زور به نازداری گه وره
 بود بود . نه به بود بود وه کوی نه وه کهر لاساری
 به له کطت هادی لی بقو هینن ، له بهر نه ده ، به خدائی
 زور لاسار بود .

له بهر نه دهی کوشتا ریک له نیوان به روی شیخ ط
 و به روی شیخ طارف رودی را بود و شیخ سعدی را یکر بود
 ودلای بشه در ، شیخ طبیب و رایجی که کبی شیخ محمد علی
 طابانی بود که تبه کورکله و شیخ طبیب نه رایج قوتاخانه
 و توانی کطانه کوله کاتی قوتاخانه کی تاوه ندی . نه به بود
 کوی نه وه که رد شیری تری لادی نادره کی (کلی) بیست
 نه م رد شیری به د و پوره ندی له گهل مو و شیخ عطاء
 رام ، وه کور نه زنگای نیوانی بنشانی کرد و توومی
 که لیک گزنی زبان بود .

رد تریک حسب که قوای قوتاخانه کی مرکزی کورکله بود
 له زنگای خودی بو قوتاخانه زه کانه شیخ قادر و
 بو ریت گزین ، له بهر خود به بی شیخ قادر ده روایت
 به لایم که ر و بیست ، ناکانه کاتی قوتاخانه . و ده لیت
 اواجه ، قصورم عه خو بکه حه به له به شیخ قادر
 له ده لام را : " بر د کورم خوا بکات و صوری تور کهر نه
 بیست - "

کلام له راسته وه دپاوه ، شیخ قادر شلمه : « قوربان ما

کلامه کت نه درپاوه به لام تهغه بوره به سرت . »

• له گله شیخه لام شاعیردا

شیخه سلام زور دوسه شیخ قادر بود ، که رودول فونله باز

بودنه خان خندان شیخه سلام به لیکه ده تا بهر دما بنجه و برینداری ده کا .

و په دسه ن خان ده گوت و ده بنجه ن گوتو خانه له گوتول . شیخ قادر دوسه

زور بهی کار به ده سانی کلیمه ن بود و گه لیکه تهغه لای پورانی ده را

دپاسه حاده به له به رده درتیا و خونی و شیخه سلامه لکامه ری به

توتوبی توتی شیخ قادر ده بن و داده زن بز سویاس گوتی بز نه ده له

تهغه لای پورانی گودوره - شیخه سلام له توتوبیده که دسه خوارا

و نه لیکه : « شیخ قادر ، په دسه ن بوغ و بوغ تو لیکه خوری نیه

تهغا نه وه نه بی ته نه خندان هغه - « شیخ قادر نه لی : « قوربان

• له گله ل شیخ طالبی شیخ محمدی طالبانی :

شیخ طالب طالبانی درسی قدرانی له سید محمدی خانہ خا

گبری . که دینه قدران ایتزه ندی له گله ل شیخ قادر و شیخانی مالہ بانی

باده و ایتزه دوجی و ده همیشه گوتیلند و به کاندانی سید محمدی خانہ خا

نه همیشه گوتیان . شیخ قادر ده همیشه دیوه خانگی سید محمدی و زور

له گله ده نیی . نه لیف : (باجه سید ترو پاروتی زور علام و عیالی

غویب له یه . " نه لیف : " هیون با " نه لیف : " نه ی هیون زانیا

شیخ طالب له هیون خراپره بر مالہ بانی ، بزیم هینت درسی قدرانی

دای .

• له گله ل " بیدرزه بوری ناصیه قره عن شیخ عارفی قدره دای .

شیخ عارفی قدره دای له سالان ۲۲ - ۲۴ به پیوه بوری

ناصری قدره هستی سه به لوی که کول ده نی و دوستی له گله ل

سَيِّحٌ قَادِرٌ دَرَسَتْ - نَهْمٌ سَيِّحٌ عَارِفٌ شَهِيدٌ كَارِهٌ لَأَسْمَاءَ زَوْجِهَا

لَهُ دَرَسَتْ دَرَسَتْ - سَيِّحٌ قَادِرٌ دَرَسَتْ لَأَسْمَاءَ عَارِفٌ سَيِّحٌ عَارِفٌ سَيِّحٌ عَارِفٌ سَيِّحٌ عَارِفٌ

بِهِ زَيْدٌ مَوْلَانَا لَمْ كَانِ . سَيِّحٌ قَادِرٌ لَمْ كَانِ : " قَوْلَانِ نَهْمٌ

نَامُوتَ خَامَةً يَتَكَلَّمُ شَوْرَةً يَتَكَلَّمُ شَوْرَةً يَتَكَلَّمُ شَوْرَةً يَتَكَلَّمُ شَوْرَةً يَتَكَلَّمُ شَوْرَةً

بِهِ نَامُوتَ خَامَةً يَتَكَلَّمُ شَوْرَةً يَتَكَلَّمُ شَوْرَةً يَتَكَلَّمُ شَوْرَةً يَتَكَلَّمُ شَوْرَةً يَتَكَلَّمُ شَوْرَةً

كُلُّ نَامُوتَ خَامَةً يَتَكَلَّمُ شَوْرَةً يَتَكَلَّمُ شَوْرَةً يَتَكَلَّمُ شَوْرَةً يَتَكَلَّمُ شَوْرَةً يَتَكَلَّمُ شَوْرَةً

تَقَرَّبًا لَمْ وَاوَمٌ ! " لَمْ كَانِ : " قَوْلَانِ تَقَرَّبًا لَمْ كَانِ لَمْ كَانِ لَمْ كَانِ ! "

insitut kurde de paris

له سه ره ره رگه اللهه نوکته نوکته

شخ قادرى بيا مفر زور نه فوئن ده بيتا . شخ
هسي دوسه جه نه سالتك بود كوچى دوايى كرد بود و
شخ قادرى له كوكه لانه وان بود بود . لسه لسه له نه فوئى را
يان له نه فوئخانه ويان له اوئى ده بود .

شخ على شخ عم كه رابه رى ريارى قادرى طاله بان
بود ده بيتك كه شخ قادر زور نه فوئنه و ده بيتك بو
له وال سيني كه ده هسه زوره كه سري كهدات
شخ قادر كه و فوئنه تو به و له فوئى كه و
به فنده يارنده به . كه شخ على ده بيتك رباره نيكه
وله يان به فوئنه ده لته : " شخ على ، نه دى
راودرد خه دوى سيم بينه . له فوئنه له سري پياو
بودم د شخ عبدالرحمان بايمان كه اته سيم . شخ على
نه و نه شه رحه زار بودم . ده كود به كيك كه ر بلت
و سيد احمدى فانه فائنه كوربا و فوئنه باسروى ده هسه
بينى رام لته . "

خوام بو قايل ناكريته ؟

شخ قادر له سه ره عدك را له سه ر نوئن را
رود و فوئنه كالا و له فوئنه يارنده ده بيتك . له و
كانه را به كيك له خزانى ده هسه لوى بو كه وال سيم
د ده بيتك له به ر فوئنه ده ده لته : " فوئنه ، سيم
طه سيم ليت كرد بود بو فوئنه درو سيم بلكه بيت ؟ كه درو سيم
كرد بو فوئنه كه مو زيانم سيم كرد له ده ر دو نه شكه نه ؟
كه كوئى تاى به زيانم ريشنه . فوئنه و با به ده ر دو تا زانو
د كوئى تاى ؟ فوئنه سالتك زور گيانم سيم و كوئى تاى

به م زبطنند انار و ثریانه تا لام بینی . صه گونا هارم
 به لام توو به فشندهی خدای گه وره و صهره بان .
 که گوئی له ده نگی که د خزه دینت ، بانگ ده طان
 نه ده کنی به ، خه رعوو زووره ده و زه کنی ؛ " کاکه گنان
 توی ؟ نه مه ساتنه له گهل خوی صهربان نعه له
 نه ده م که به بی انار زووتر گیام بسینت وریزگارم
 کات به لام که رچی نه کم بوم قابل نظر گریست . "
 نه د ده کنی ؛ ایچی قادر از خوا " رحم الرحمن " ه ده بی
 ثمانت به به فشندهی که بیت " له د سرده عه د برام
 به کنی نه وچی به که عود لسیه که که لسیه نه دهی ده کرد
 که بیته نائی به ره طان . حکومتی له سالی ۱۹۶۱ له
 لایه که ده به صه دان بینجامینه روه رتی رده کتایه دارکای
 عورفی و به هوکنای قورعه ده په وانه ی بسنجانه طان
 ده گران ، له لایه کنی ترینه وای طار ده دا که که لشاردی
 به ره طان نازاره ، برام به کنی نه وچی به بسنجانی تورکانه طانه
 ردا ی به عه ده کرد و خوی بو نوینه ری گروکه ده بالادت .
 به لام شیچی قادر و ده کور به سعید جزای ووتوو ،
 جالریاری نازاری که لشاردی حکومت و طایب بو که ر وه کور
 به کف " ده زانی برام به کنی بهم هوره نابسته نایب . که
 خزه که ی ردا ی کنی ده کات ثمانی به به فشندهی صهربانی
 خواست ، شیچی قادر ده کنی ؛ " خوا به که عه و عود نیست
 به که عه . به لام به کنی که عه به کنی نه وچی ، که رکه
 له باس صه عود ناعه تنام پیدا بو ندرمن برام که لشاردن
 نازار بود و برام به کنی نه وچی بود نایب بان نا ؛ "

شیخ قادر له نه صنی ۶۳ له سالی
له دینی سیامفور به خاله پییرا . خوئی نه طا به لوم نوکته گانی هر

به هر زمانه ره ماره . رحمت خوی فی بیت .

له یادی هر کی را شیخ روزی خانه قای دوستی گان به گانه

نم شعری ورتوره :

شیخ قادر برای ده فاسطام که مراری مانی عه شوه گونارم

که مانی تانی و توری زه مان هاد ده ردی هه ردی رگه ری ژیاغ

هر گانه در کینه چه قانده رنم ده رایه هه گه ر له گویر و گام

کوره ی ده روغ و الهاتوره تاو بوم ناگورینه وه به فرغینه چاد

گه ری کوره ی دل له سینای پر ده رد نغینه نایه به که ماسی هر د